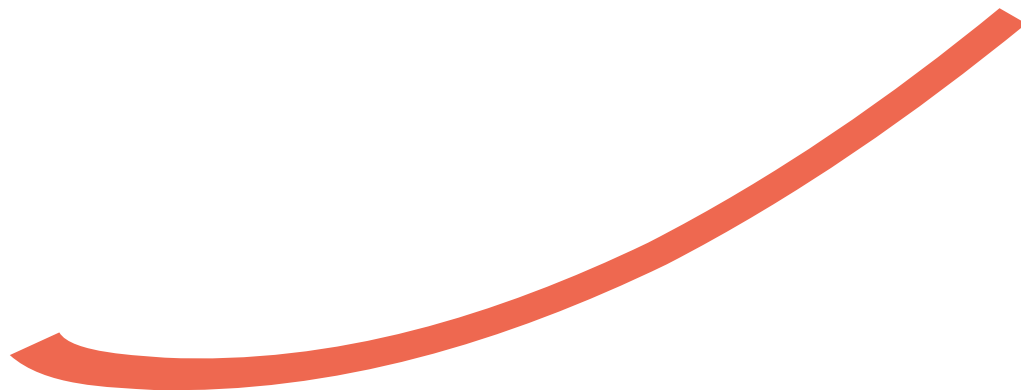

ELS ESTÀNDARDS DE QUALITAT A L'ACOLLIMENT RESIDENCIAL. EQUAR¹

Els centres d'acolliment ha evolucionat els darrers 25 anys,
passant de treball basat en la intuïció,
al basat en una formació acadèmica i ràtios coherents,
el següent pas és adoptar els estàndards de qualitat per avaluar
els processos i els resultats.

Durant massa temps la pràctica de l'educació social ha viscut allunyada de l'ortodòxia acadèmica. Les coses es feien com es feien d'acord amb la tradició. Em refereixo, especialment, al treball fet als centres residencials d'acció educativa (CRAE). Durant anys n'hi va haver prou amb garantir la seguretat dels infants acollits, garantir la seva salut física, la seva escolarització, etc. Semblava que pel fet d'estar acollits al centre i lluny del perill que representava la seva família per a ells ja s'havia realitzat l'acció protectora. I per això, i per altres raons com la manca de professionalització del sector en aquells moments, i no parlo de fa cent anys, ni cinquanta ni vint-i-cinc, l'activitat dels centres no estava emmarcada en processos d'avaluació que permetessin un control real dels resultats i, per tant, arbitrar mecanismes de correcció quan fos convenient.

En els darrers 25 anys aquest camp ha evolucionat moltíssim. S'ha superat completament el caire assistencial i s'ha entrat de ple en el camp educatiu. I en aquest procés ha estat un element clau la professionalització del sector. D'uns educadors amb o sense formació universitària en pedagogia que treballaven per intuïció i amb molt pocs recursos s'ha passat a centres ben dotats de professionals qualificats i ben formats, amb unes ràtios adequades i amb centres especialitzats en l'atenció dels infants i dels adolescents amb necessitats especials. I amb això no vull dir que estem en una situació òptima, queden moltes coses a millorar, però l'avenç efectuat és enorme. De macro institucions per més de cent infants, amb unes ràtios de professionals impossibles hem passat a llars d'entre 10 i 30 infants i adolescents, atesos amb un nombre de professionals que permet tutories i un seguiment molt acurat dels infants. De centres que escolaritzaven internament els seus nois i noies a l'escolarització ordinària a la xarxa pública, etc. De mòduls econòmics d'entre 3000 i 5000 pessetes (de 18 a 30 euros) per infant i dia a mòduls que no baixen dels 100€.

Però a banda dels anàlisi estadístics sobre la població atesa, número, sexe, anys d'internament, nivell d'estudis assolit, etc., no s'havia implantat, al nostre país, en aquest sector un mètode d'avaluació. I un procés educatiu sense avaluació esdevé ciència ficció.

Però els diferents esforços que les diferents CCAA han fet aquests anys, més el treball que els departaments de Pedagogia i Psicologia de diferents universitats han realitzat, han permès que el treball acadèmic arribi als centres i que els professionals que hi treballen tinguin eines científiques amb les quals treballar. I un d'aquests avenços el varem viure en la seva presentació pública aquest mes de setembre en la presentació del treball "Estándares de calidad en acogimiento residencial. EQUAR." Aquest treball ha estat realitzat per l'associació NIERU amb el recolzament del Grupo de Investigación en Familia e Infancia (GIFI) de la universitat d'Oviedo, dirigit pel professor Jorge F. del Valle.

Va ser el mateix director del treball qui va venir convidat a Barcelona per presentar el seu treball davant de prop de dos-cents professionals de la DGAIA i dels CRAE que es van aplegar en una jornada de treball al voltant de l'acolliment residencial.

He cregut que mereixia aprofitar el canal que el Col·legi de Pedagogs de Catalunya té a la web per tal de donar algunes pistes del contingut d'aquest treball que, d'altra banda, és accessible a qui vulgui tenir-lo lliurement baixant-lo d'internet.

Els autors defineixen la finalitat del seu treball dient: "Aquest document pretén ser un conjunt d'estàndards de qualitat que gaudeixi d'un ampli consens entre els professionals, administracions i entitats col·laboradores. En la seva elaboració s'ha tractat d'implicar el major nombre possible de persones per aportar suggeriments i millores i el seu format vol ser, a l'estil dels que són vigents a d'altres països, molt concís i concret, desenvolupant un conjunt de principis amb els seus corresponents indicadors observables i mesurables."

El document fixa els estàndards d'acord amb 9 principis bàsics que inspiren el treball d'acolliment residencial d'acord amb la Convenció dels Drets de l'Infant i la legislació vigent.

Aquests són els 9 principis:

- Superior interès del menor
- Dret de l'infant a viure en família
- Complementarietat de l'acolliment residencial
- Les necessitats de l'infant com a eix primordial
- Atenció integral, individualitzada, proactiva i rehabilitadora
- Participació dels infants i de les seves famílies
- Normalització i especialització
- Transparència, eficàcia i eficiència.

És a partir d'aquests fonaments, que per als autors són les claus del treball al CRAE, que cercaran els marcs teòrics, les disciplines acadèmiques, que han de facilitar les eines als professionals dels centres. I concreten 7 marcs teòrics de referència per aquest àmbit de treball:

- La psicologia del desenvolupament infantil i de l'adolescent
- L'Educació Social i la Pedagogia Social
- La vinculació i l'afecció
- La resiliència
- L'enfocament ecològic de contextos i de desenvolupament
- Transició a la vida adulta
- Enfocament sistèmic i treball amb les famílies.

Després d'haver marcat els principis i el marc teòric al document es defineix l'acolliment residencial i fixa els 11 objectius que ha d'assolir qualsevol recurs residencial.

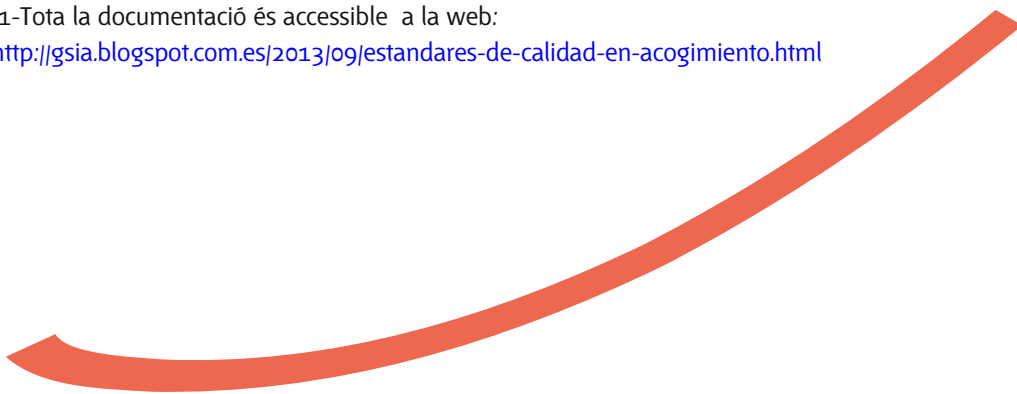
A partir d'aquest moment presenta els 4 grans blocs en què organitza els 20 estàndards de qualitat que defineixen. I cadascun d'aquests estàndards està desglossat en diversos indicadors que fan que sigui perfectament avaluable el nivell d'assoliment dels diferents estàndards.

Crec que és un treball seriós i rigorós, on s'han recollit els coneixements i les experiències de molts professionals de diferents institucions i que ha estat elaborat des dels fonaments del treball científic omplint un buit molt important d'aquest sector en el nostre país.

Crec, finalment, que aquest treball il·lustra perfectament la necessitat del món de l'acolliment residencial d'obrir-se a la col·laboració amb el món de la recerca universitària per millorar la praxi diària en uns espais educatius com ho són els CRAE.

1-Tota la documentació és accessible a la web:

<http://gsia.blogspot.com.es/2013/09/estandares-de-calidad-en-acogimiento.html>

Els pensaments, criteris i judicis expressats en l'article són exclusivament els de l'autor/a
L'article pot ser reproduït, citant-ne l'origen i l'autor/a